

**Tisková konference:
KONCEPCE PREVENCE A ŘEŠENÍ
PROBLEMATIKY BEZDOMOVECTVÍ
V ČR DO ROKU 2020**

Praha, 10. září 2013

**František Koníček, ministr práce a sociálních věcí
Jan Dobeš, náměstek ministra pro EU, mezinárodní
spolupráci, sociální začleňování a rovné příležitosti**

Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v ČR do roku 2020

První národní koncepce zaměřená specificky na problematiku bezdomovectví.

Proč:

- narůstající počet osob ohrožených vyloučením z bydlení
- odhad: 30 tisíc osob bez přístřeší, 100 000 osob ohrožených bezdomovectvím

Negativní tendence – ohrožené skupiny:

- bezdomovci a osobami ohroženými vyloučením z bydlení se stále více stávají **mladí lidé** (zejm. osoby opouštějící institucionální péči), osoby se **zdravotním postižením, ženy, rodiny s dětmi** a osaměle žijící **senioři** (ve spojení se schopností pokrýt nezbytné životní náklady).

Bezdomovectví je extrémní sociální vyloučení.

Cíl: Přispět k boji s chudobou a sociálním vyloučením.

Zpracovatelé:

Odborníci z MPSV a expertní skupina:

- zástupci resortů – MZ, MŠMT, MMR, MV, MF, MSp,
- akademická sféra (Libor Prudký),
- Naděje, o. s. (Ilja Hradecký),
- Armáda spásy (Antonín Plachý, Miloslav Pípal, MUDr. Andrea Pekárková),
- zástupci obcí a krajů (SMO ČR, Kraj Vysočina aj.),
- zástupci poskytovatelů sociálních služeb (vč. Asociace poskytovatelů sociálních služeb) a zdravotní péče (Petr Prinz – Charita Olomouc – ordinace praktického lékaře),
- Veřejný ochránce práv,
- Agentura pro sociální začleňování a další.

Harmonogram zpracování:

- Koncepti předcházela projekt nezávislých odborníků – zpracování „*Souhrnného materiálu pro tvorbu Konceptce práce s bezdomovci v ČR na období do roku 2020*“ (ESF, 2012)
- práce na Koncepti od pol. roku 2012
- 21. května - 4. června 2013 meziresortní připomínkové řízení, poté vypořádávání připomínek, materiál předán do vlády bez rozporu
- **Konceptce byla schválena usnesením vlády ze dne 28. srpna 2013 č. 666**

Hlavní význam Koncepce:

Motto:

**Vnímání bezdomovectví jako procesu,
nikoliv jen jako „přespávání na ulici“.**

(tzn. již od ohrožení ztrátou bydlení - přes nebydlení - po návrat do bydlení)

Ukázalo slabiny současného systému:

- **chybějící prevence,**
- **nedostatečná síť a kapacita současných služeb,**
- **chybějící systémová podpora přechodu bezdomovců do bydlení.**

Základní východisko:

- **mezinárodně přijatá definice ETHOS** (Evropská typologie bezdomovectví a vyloučení z bydlení: osoby spící venku; osoby v ubytovacích zařízeních pro bezdomovce; osoby, jejichž bydlení je nejisté nebo neodpovídá standardům bydlení v daném prostředí).
- přináší reálný a **nestereotypní pohled** na bezdomovectví
- umožňuje **efektivní tvorbu politik**

Hlavní cíle Koncepce

V přístupu k bydlení:

Systemová řešení k udržení (prevence) nebo nalezení bydlení, **posílení role obcí** ve vztahu k osobám v nepříznivé sociální situaci spojené s bydlením

V přístupu k sociálním službám:

Funkční systém sociálních služeb reagující na potřeby bezdomovců a osob ohrožených ztrátou bydlení

V přístupu ke zdravotní péči:

Zvýšení dostupnosti a vytvoření možností komplexní zdravotní péče pro bezdomovce s důrazem na prevenci + destigmatizace

V oblasti informovanosti a spolupráce aktérů:

Vzdělávání a osvěta, dostatek dat, spolupráce a komplexní přístup aktérů k řešení problematiky bezdomovectví

Konkrétní opatření - příklady I

Vytvoření systému bydlení s podporou

(tj. bydlení s podporou sociální práce, které bude sloužit k udržení nebo získání trvalého, neprovizorního bydlení)

- Kdy: v návaznosti na úkol vlády pro MMR „Komplexní řešení sociálního bydlení“ *(pozn.: má být hotovo do 31. 12. 2013)*
- Kdo: MPSV ve spolupráci s MMR, Agenturou pro soc. začleňování a Meziresortní pracovní skupinou k prevenci a řešení bezdomovectví.

Zefektivnění sociální práce na obcích/krajích a Úřadu práce ČR, zejména posílení terénní sociální práce

(včetně práce s lidmi před opuštěním dětského domova, vězení – prevence bezdomovectví)

- Kdy: do roku 2015
- Kdo: MPSV ve spolupráci s MV, Asociací poskytovatelů soc. služeb, Meziresortní pracovní skupinou, Svazem měst a obcí ČR, Asociací krajů ČR, obcemi a kraji.

Konkrétní opatření - příklady II

Pilotní tříleté odzkoušení modelu Housing first a sledování úspěšnosti uživatelů

(Pozn.: Housing first = model zaměřený nejprve na bydlení)

- Kdy: do roku 2017 s termínem zahájení projektu nejpozději začátkem roku 2015
- Kdo: MPSV ve spolupráci s MMR, Agenturou pro soc. začleňování a Meziresortní pracovní skupinou.

Hledat možnosti zavedení ordinací pro lidi bez domova v regionech, kde je taková potřeba

- Kdy: do roku 2015
- Kdo: Min. zdravotnictví ve spolupráci Meziresortní pracovní skupinou, obcemi a kraji.

Konkrétní opatření - příklady III

Otevření některých stávajících sociálních služeb pro cílovou skupinu bezdomovců

(např. podpora samostatného bydlení, domovy se zvláštním režimem – dosud jen senioři nebo osoby se zdravotním postižením)

- Kdy: do roku 2016
- Kdo: MPSV

Uspořádání první národní konsenzuální konference o bezdomovectví v ČR za účelem nalezení způsobu a všeobecné podpory k řešení bezdomovectví

- Kdy: v roce 2014
- Kdo: MPSV ve spolupráci s Meziresortní pracovní skupinou pro prevenci a řešení problematiky bezdomovectví

Realizace:

Nejbližší kroky: Dle usnesení vlády bude **do 31. 12. 2013 předložen vládě návrh konkrétních kroků** naplňujících cíle Koncepce a harmonogram jejich plnění.

Financování:

- z rozpočtových kapitol jednotlivých resortů s přihlédnutím ke střednědobému výdajovému rámci státního rozpočtu
- **co nejširší využití fondů EU v novém programovém období 2014+** (zejm. připravovaný Operační program Zaměstnanost a Integrovaný operační program)

Monitorování plnění a vyhodnocování opatření:

- zřízení Meziresortní pracovní skupiny pro prevenci a řešení problematiky bezdomovectví (*tj. princip vzájemné kontroly a zpětné vazby*)
- jednou ročně MPSV předá vládě Zprávu o plnění opatření Koncepce

Zkušenosti z praxe

Ilja Hradecký
emeritní ředitel Naděje, o. s.,
člen expertní skupiny ke zpracování koncepce

Pavla Vopeláková,
tajemnice Národního velitele Armády spásy v ČR

- příprava a význam koncepce

Květoslava Alföldi, klientka Azylového domu

- osobní příběh

Další informace a kontakty

- Web: www.mpsv.cz - sekce „Sociální začleňování“
- Kontakty: Odbor sociálního začleňování a rovných příležitostí
MPSV: lenka.laubova@mpsv.cz
klara.vomastkova@mpsv.cz
- Další kontakty: hradecky@nadeje.cz
pavla_vopelakova@czh.salvationarmy.org